

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2026, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing
- het ontwerp van koninklijk besluit tot herberekening en verdeling, voor het jaar 2025 van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing.
- het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2026, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing
- het ontwerp van koninklijk besluit tot herberekening en verdeling, voor het jaar 2025, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing.

1. SITUERING

- De voorliggende nota aan de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur betrekking op het beleidsveld binnenlands bestuur en stedenbeleid.
- De berekeningswijze en de verdeling van de hierboven vermelde bijzondere kredieten, worden, overeenkomstig de bovenvermelde bepalingen, vastgesteld bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit, na overleg met de betrokken gewestregeringen. Vooraleer de federale ministerraad formeel het koninklijk besluit kan treffen, is dus de uitdrukkelijke instemming van de Vlaamse Regering vereist.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit is een jaarlijks terugkerend dossier, dat op zichzelf weinig verandert, aangezien de regelgeving ongewijzigd blijft en de fiscale posities van de gemeenten en gewesten in dit dossier ook grotendeels stabiel blijven.

2. INHOUD

2.1 Rechtsbasis en berekeningswijze van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten en de gewesten

- Bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten

Sommige gemeenten derven inkomsten in de vorm van opcentiemen op de onroerende voorheffing doordat zich op hun grondgebied eigendommen bevinden die krachtens de fiscale wetgeving vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing. Het gaat om de eigendommen vermeld in artikel 63, §2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Op de federale begroting wordt ter compensatie van die gederfde opcentiemen jaarlijks een bijzonder krediet uitgetrokken. Dat bijzonder krediet wordt ook “Dode Hand” genoemd. Het wordt toegekend aan de betrokken gemeenten a rato van hun fiscale minderopbrengst.

Artikel 63, §2, eerste lid, van de bijzondere financieringswet, geeft een opsomming van de eigendommen die zijn vrijgesteld van de onroerende voorheffing. Het betreft met name:

“ 1° de onroerende goederen, eigendom van een vreemde Staat of van een instelling van internationaal publiek recht;

2° de onroerende goederen, uitsluitend eigendom of mede eigendom van de federale overheid, van een federale instelling van openbaar nut of van een federaal autonoom overheidsbedrijf, die aangewend worden voor een openbare dienst of voor een dienst van algemeen nut, waarvan de werking zich uitstrekt over het Rijk, een Gemeenschap, een Gewest of ten minste een provincie.”.

Artikel 63, §2, tweede lid, van de bijzondere financieringswet, vermeldt de uitzonderingsgevallen die niet onder de compensatieregeling vallen:

“1o de gebouwen bestemd voor de buitendiensten van de bedoelde administratieve diensten, instellingen en bedrijven, met uitzondering van die welke de gewestelijke, provinciale of daarmee gelijkgestelde besturen onderbrengen van de ministeriële departementen, van de Post, van Belgacom en van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;

2° de gebouwen bestemd voor de diensten van de rechterlijke macht, met uitzondering van het Hof van Cassatie, de hoven van beroep, het Militair Gerechtshof en de arbeidshoven;

3° de ziekenhuizen;

4° de gebouwen bestemd voor de centra van de administratieve diensten die bevoegd zijn voor sport en openluchtrecreatie;

5° de gebouwen bestemd voor de diensten die bevoegd zijn voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding;

6° de onderwijsinstellingen, met inbegrip van de universiteiten en de administratieve gebouwen die afhankelijk zijn van de genoemde instellingen;

7° de gebouwen bestemd voor de erediensten;

8° de stations.”.

- Door een berekeningsfout bij de FOD Financiën werden de bedragen voor 2025 voor de gemeenten Brussel en Sint-Joost-ten-Node herberekend. Daarom werden uitzonderlijk enkele bijkomende ontwerpen van besluit opgemaakt

Het gaat om bijkomende bedragen die worden toegekend aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 162.071 euro, de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 4.788.178 euro en de Brusselse Agglomeratie 1.602.882 euro.

In het verleden is er ook al eens een rechtzetting gebeurd voor de steden Gent en Mechelen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten voor 2026 heeft een gunstige weerslag van 1.255.489 euro op de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

3.A.1. Advies van de Inspectie van Financiën

Het positief advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 augustus 2026.

3.A.2. Begrotingsakkoord

Op basis van art. 31, §2, 3° van het Besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 is een begrotingsakkoord niet vereist.

B. ESR-TOETS

Zie rubriek A. Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De ontwerpen van koninklijke besluiten hebben geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a) personeel: geen weerslag
- b) werkingsuitgaven: geen weerslag
- c) investerings en schuld: geen weerslag
- d) ontvangsten: de voorliggende ontwerpen van koninklijk besluit hebben enkel een financiële weerslag op de gemeenten die inkomsten derven in de vorm van opcentiemen op de onroerende voorheffing doordat zich op hun grondgebied eigendommen bevinden die krachtens de fiscale

////////////////////////////////////

wetgeving vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing. De financiële weerslag voor die gemeenten is uiteraard positief.

Het verlies door de niet geïnde gemeentelijke opcentiemen bedraagt in 2025 10.844.005 euro voor alle Vlaamse gemeenten samen (op basis van het aantal opcentiemen op 1 januari 2025). Dat verlies wordt nu volledig gecompenseerd door de federale overheid.

De precieze ontvangsten uit het bijzondere krediet staan voor alle betrokken gemeenten vermeld in de bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit.

Het thans voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling van het bijzonder krediet 2026 voor de gemeenten en de bijbehorende lijsten beantwoorden volledig aan de wettelijke vereisten zoals vermeld in punt 2.1 hierboven.

4. VERDER TRAJECT

Na instemming van de drie Gewesten, zal de FOD Binnenlandse Zaken de toegekende sommen rechtstreeks op de rekeningen van het Vlaams Gewest en de Vlaamse gemeenten storten.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. in te stemmen met het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2026, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing, met het ontwerp van koninklijk besluit tot herberekening en verdeling, voor het jaar 2025 van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing, met het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2026, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing en met het ontwerp van koninklijk besluit tot herberekening en verdeling, voor het jaar 2025 van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing zoals opgenomen in de bijlagen 1 en 2 bij deze nota;

2. de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten de federale regering van deze beslissing in kennis te stellen.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- & Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie & Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën,
Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- Bijlage 1 tot en met 4: ontwerpen van koninklijk besluit betreffende de gemeenten en ontwerpen van koninklijk besluit betreffende de gewesten;
- Bijlage 5: het advies van de Inspectie van Financiën.

////////////////////////////////////